

NIEUWSBRIEF

Januari | Februari | Maart

NGVM-SHM

Het gezamenlijke fotografieproject van NGVM en SHM krijgt steeds meer vorm. Iedere dinsdagavond wordt er met veel enthousiasme gefotografeerd door de historische microscopen. Vrijdag 16 maart zal er in 'De Papaver' te Delft een presentatie worden gegeven en de werkwijze door middel van een voorbeeld-opstelling worden geïllustreerd.

Maquette Nedoptifa

Frank Pothoven is op dit moment met een speciaal project bezig. Aan de hand van bouwtekeningen en foto's maakt hij een maquette van de Nedoptifa-fabriek te Zeist. Ter illustratie het transformatie- huis.

Bezoek Beijerinckcollectie

Op 12 februari 2018 heeft de stichting een bezoek gebracht aan De Delft School of Microbiology Archives - Beijerinck Museum, onderdeel van de Technische Universiteit te Delft. Curator dr. Lesley Robertson, met wie de stichting het Van Musschenbroek-project uitvoert, heeft ons rondgeleid door het uiterst fraaie archief en de nagebouwde werkkamer van de Delftse professor Martinus Beijerinck (1851-1931). Als hoogleraar aan de Polytechnische Hogeschool (nu Technische Universiteit) wist hij de microbiologie tot daadwerkelijk leervak te ontwikkelen. De collectie bevat prachtige (micro)biologische tekeningen gemaakt door de zus van Beijerinck en een indrukwekkende collectie van boeken waaronder eerste drukken van Charles Darwin. Onder supervisie van Beijerinck ontplooipte Gerrit van Iterson jr. zich, en heeft als progressieve hoogleraar veel voor de Technische Universiteit betekend. Zo heeft Van Iterson bijgedragen aan de oprichting van onderzoeksfaciliteiten op Java en Sumatra, heeft hij in Delft de Botanische tuin opgericht en promoveerde bij hem de eerste vrouwelijke promovenda (dr. J.E. van Amstel). De stichting is zeer

Eerste model microscop Carl Zeiss

De stichting is in het bezit van een enkelvoudig achromatisch prepareermicroscopje, dat gezien de aanwezigheid van uurwerkmallen en een spanner doet vermoeden afkomstig te zijn van een horlogemaker.

Het toeval wil dat Hans van Eijk (NGVM-lid) het microscop had herkend in een oud magazine van Zeiss, waar het werd omschreven als het eerste Zeiss-microscop. Het eerste model dateert van 1847, een jaar na de oprichting van de Zeiss-fabriek.

Dit microscop bevatte nog niet het glaswerk van Schott en de inzichten van Abbe. Hoewel dit model waarschijnlijk een tot twee decennia lang gemaakt is, zijn er maar weinig van overgebleven. Stukje bij beetje komt de stichting zo steeds meer over de instrumenten te weten.

verheugd over de camera lucida en het polarisatiefilter van Zeiss, afkomstig uit het Van Iterson-laboratorium, dat zij in permanente bruikleen heeft gekregen van het Beijerinck Museum. Al met al een zeer interessant en nuttig bezoek.

Bleeker Meetapparatuur van de stichting

De stichting heeft na de overname van de zeer uitgebreide Bleeker-collectie van Peter Paul de Bruijn de beschikking over zeer veel elektrische meetapparatuur. In de collectie zijn onder andere decadebanken, potentiometers, weerstandsbruggen (Wheatstone en Thomson), microVoltmeters en compensatoren opgenomen. Met deze apparatuur droeg dr. Caroline Bleeker bij aan het meten en regelen van de drie basiselementen van elektriciteit, namelijk spanning, stroom en weerstand. Hierbij waren er in hoofdlijn drie typen producten, namelijk regelapparatuur (om spanning, stroom en weerstand te regelen), meetapparatuur (om spanning, stroom en weerstand te meten) en ijkapparatuur (nauwkeurige weerstand of spanning die als referentie diende). Deze apparatuur is vanaf de dertiger jaren tot begin zeventiger jaren van de vorige eeuw ontwikkeld en geproduceerd in de Bleeker-fabriek (eerst Utrecht, daarna Zeist). Deze apparaten van Bleeker werden in de wetenschappelijke/technische wereld in Nederland zo ongeveer als de gouden standaard beschouwd en de prijs was erg hoog. Dr. A.C. Labrujere (natuurkundige) is druk bezig met het doormeten en beschrijven van deze apparaten. De Bleeker-elektrische meetapparatuur zal op de website een aparte locatie krijgen. Ook wordt er nagedacht hoe de stichting deze apparaten de plek kan geven die ze verdienen.

